SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 18. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Brunkeberg 14 97. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 5 December 1904. | Expedition: Kammakaregatan 6. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 24:e Årg.

Jules Massenet.

Det nyligen timade uppförandet på kgl. teatern af en för vår första operascen ny musikpjes af Massenet ger oss anledning att nu fästa uppmärksamhet vid dess tonsättare och meddela hans bild. Massenet är jemte den sju år äldre Saint-Saëns för närvarande den mest betydande af nutida franska komponister, specielt på operans område. Han är ock sedan länge bekant hos oss genom sina verk. Redan 1882 uppfördes på d. v. Nya teatern hans komiska opera "Don Cesar de Bazano" och fem år förut lät Aug. Meissner på en af sina symfonikonserter oss höra hans andra suite för orkester. På kgl. operan uppfördes hans två-aktsopera "Navarresiskan" första gången 1895, och året derpå fick man där höra hans "Manon", opera i fem akter, hviken för närvarande jemte hans här gifna "Werther" står på flere utländska operasceners repertoar. På operans symfonikonserter ha äfven någon gång förekommit orkesterverk af honom, bland hvilka hans "suiter" och "scenes pittoresques" särskildt intaga ett framstående rum. Han är ej heller obekant för oss såsom skapare af större körverk, bland hvilka den antika idyllen "Narcissus" gafs här 1889 å en Andr. Halléns konsertmatiné. I sina operor framstår ock Massenet företrädesvis såsom mästare i orkesterns behandling.

Jules Emile Frédéric Massenet är född den 12 maj 1842 i Montaud nära S:t Etienne.

Katharina Fleischer-Edel.

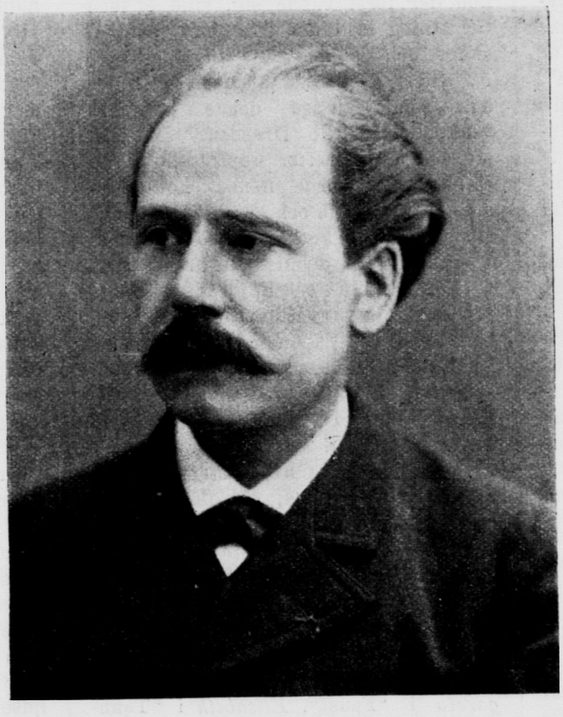

Jules Massenet.

Han fick sin musikaliska utbildning vid Paris' konservatorium, der han hade till lärare Laurent i pianospel, Reber och Thomas i harmoni och komposition. Med kantaten *David Rizzio* eröfrade han 1863 det stora statsstipendiet "prix de Rome", och efter återkomsten från Italien vann han snart anseende som komponist genom tonsättningar af olika slag, särskildt genom sina *Suites d'orchestre* på "Concerts populaires".

Efter fransk-tyska kriget 1870—71 börjar egentligen hans rykte som komponist att stadga sig. Den första af hans operor var enakts-pjesen *Ma grand' tante* 1861. Efter denna följde den komiska operan *Don César de Bazan* 1872, ett verk i mera enkel operastil, samt vidare *Les Erinnyes* (»drame antique») 1873, *Marie Madelaine* (1873), bibliskt drama i 4 akter, och *Eve* (1875), mysterium i 3 afdelningar, till hvilka slöt sig *La vierge* (1879), biblisk legend i 4 scener. Gå vi nu till Massenets öfriga verk för scenen så finna vi först en liten fars i en akt, *Berangère et Anatole* (1876), men sedan slår han sig på komponerande af stora operor: *Le roi de Lahore* (1877), *Hérodiade* (1881), *Manon* (1884), *Cid* (1886), *Esclarmonde* (1889), *Werther* (1892), *Thaïs* (1894) på Stora teatern, der stjernan från Opéra Comique mlle Sybil Sanderson, som der kreerade titelrolen i "Esclarmonde", då debuterade som Thaïs.

Om »Herodiade» yttrade Massenet på en i Bryssel för honom gifven fest, då operan 1898 der återuppfördes, att den skrefs

under den svåraste perioden af hans lif och att det var den, som grundlade hans rykte. Operan Werther uppfördes, allra först i Wien, anförda året. Samma år som "Thaïs" uppfördes för första gången *La Navarraise* i London (1895 först i Paris) med mme Calvé i hufvudrollen och 1894 gick äfven öfver scenen den lilla med ballett försedda enaktaren *Le portrait de Manon*. Vidare följde operorna *Sappho* (1897, text efter Daudet), *Cendrillon* (1899), *Griséledis* (1901, text efter Boccaccios »Decamerone») och slutligen *Le jongleur de Notre Dame*, som allra först uppfördes på Monte Carlos operascen i febr. 1902, och sedan flerstädes gifvits i Tyskland ("Der Gaukler unser lieben Frau"). Massenets nyaste verk för scenen berättas vara musik till "Syrsan vid spiseln" för Odéonteatern. Den består af 10 nummer, hvilka spelas och sjungas bakom scenen. Massenet har äfven afslutat och instrumenterat Délibes opera »Kassya» (1893).

Af Masannets operor uppfördes här på kgl. teatern "Navarresiskan" 1895 och "Manon" 1896.

Af den franska tonsättarens öfriga verk må nämnas balletten *Le carillon* (Wien 1892), kantaten *Paix et liberté* (1867). Idyllen *Narcisse* (1878), musik till Deroulèdes "Hetman", Sardous »Krokodil» och »Theodora» (1884), *6 orkestersuiter* (deribland »ungersk suite» och »Scènes pittoresques»), *Orkesterfantasier* (»Pompeïa», innehållande: förspel, bröllopshymn. begrafningssång, bacchanal; »Vision«, »Scènes dramatiques», etc.), *Uvertyrer* (»Phèdre» o. a.), *Sånger* (»Melodies», 4 band) och *Pianostycken*.

Massenet har 1878—96 varit kompositionsprofessor vid Paris-konservatoriet och bland hans elever nämnas Bruneau och Charpentier; han är också medlem af "Institut de France".

Mera än sina närmaste företrädare på operans område har Massenet slutit sig till Wagner, mest i afseende på instrumentation; i hans operor bibehållas likväl de gamla formerna af afslutade sångstycken vid sidan af den deklamatoriska sången. A ena sidan har han af Al. Moszskowsky blifvit kallad en musikalisk impressionist i anledning af hans drastiska verk "Scènes napolitaines", å den andra af Poussin benämnts en musikalisk Musset med hänseende till hans drömmande, melankoliska skaplynne och intagande eleganta uttryckssätt, synnerligen i de vokala scenerna "Poëme d'avril" och "Poëme du souvenir".

Katharina Fleischer-Edel.

Ånyo har kgl. teatern fått en kvinlig gäst, denna gång en tysk operasångerska af första rangen, såsom hon betecknas af utlandets kritiker. Vår operachef, öfverintendenten Burén, hade i somras tillfälle att i Bayreuth höra denna sångerska, fru Fleischer-Edel, primadonnan vid Stadtteatern i Hamburg, och blef så fängslad af hennes sång och konstnärlighet, att han snart nog inledde underhandlingar om ett gästspel här, hvilket nu blifvit en verklighet. Om hennes nämnda uppträdande i Bayreuth såsom Elisabeth i "Tannhäuser" skrifver en musikkritiker: "Fru Fleischer-Edel var en rörande Elisabeth genom såväl stämmans klang som de sannt plastiska åtbörderna och fulländad sångkonst". En biograf talar om hennes "yppiga, väl skolade röst, hennes musikaliskt intelligenta föredrag, som göra henne till en beaktansvärd dramatisk sångerska".

Fru Fleischer-Edel är sålunda en högt framstående Wagner-sångerska, men — enligt tyska uppgifter — äfven den mest fulländade Mozart-sångerska i vår tid. Men äfven i muntrare roller, t. ex. Hans' i Humperdincks "Hans och Greta" säges hon ha varit förträfflig.

Katharina Fleischer-Edel är född d. 27 sept. 1873 i Mülheim a. Ruhr. Hennes föräldrar ville ej gifva henne någon musikalisk utbildning, än mindre att hon skulle egna sig åt teatern, men den unga sångerskan undanröjde alla hinder, och så begaf hon sig med gladt mod till Köln för att söka utbilda sig vid dess konservatorium. Professor Stolzenberg, till hvilken hon der först vände sig, ville ej taga befattning med den "omogna" sångerskan, och så fick hon till sånglärare A. Iffert, och två år derefter följde hon som lärjunge denne utmärkte sångpedagog till Dresden. Då hon ett halft år derefter uppträdde på en elevkonsert, hörde henne hofkapellmästaren Schuch och engagerade henne med femårigt kontrakt vid Dresdenoperan. Här debuterade hon först d. 1 april 1894 och uppträdde i page- och gossroller, men kort derefter sjöng hon *Marie* i "Vapensmeden", *Pamina* i "Trollflöjten", *Dot* i "Syrsan vid spiseln", *Undine*, *Gabrielle* i "Nattlägret" etc. Då hon emellertid vid denna operascen såg sig stå för mycket tillbaka för äldre sångerskor, lemnade hon densamma, och den påpasslige teaterchefen Pollini i Hamburg, som i början af 1897 fått höra sångerskan på en konsert därstädes, passade då på att kort derefter engagera henne. Hennes första roll här var *Agatha* i "Friskytten". Hon fick sedan sjunga *Elsa* i "Lohengrin", *Margareta* i "Faust", *Elisabeth* i "Tannhäuser", *grefvinnan* i "Figaros bröllop", *Sieglinde*, *Eva* i "Mästersångarne" etc. och har i år uppträdt som *Verena* i Siegfried Wagners opera "Der Kobold" äfvensom i "Mugette" af Edm. Missa, hvilken opera gafs i Hamburg, för första gången på tysk botten. Fru Fleischer-Edel har för öfrigt gästat på flere tyska operascener, utom Bayreuth i Berlin, München m. m. och äfven i S:t Louis. Hon är äfvenså väl bekant i Paris, der hon på franska kreerade Margareta vid uppförandet af Berlioz' "Damnation de Faust".

Werther,

lyriskt drama i 3 akter (3:e akten afdelad i 3 bilder) efter Goethe af Ed. Blau, Paul Milliet och Georges Hartmann. Öfvers. af Sven Nyblom. Musiken af Jules Massenet.

Textinnehåll:

Första akten. På verandan till fogdens hem i en by nära Frankfurt på 1780-talet sitter fogden sjelf, enkling med åtta barn, och öfvar de sex yngsta i en enkel julsång, ämnad att sjungas till instundande jul. Man är nu midt i sommaren. Johan och Schmidt, två af hans vänner, komma på visit för att få honom med ut på en vinstuga. Sophie, den näst äldsta af systrarna, kommer ut. Under samtalet får man veta, att Charlotte, fogdens äldsta dotter, är jemte en skara andra bjuden på bal i Wetzlar, en närgränsande by, likasom att bland andra äfven Werther, den melankoliske poeten, skall dit, och att Albert, Charlottes trolofvade, som varit borta i ett halft år, är en skötsam ung man, och att hans affärer gå bra. Schmidt och Johan gå utan att ha kunnat locka fogden med sig. Werther, som kommer för att i sällskap med Charlotte begifva sig till Wetzlar, blir af den landtliga idyll, som han får skåda, poetiskt stämd och sjunger en lofsång till naturen. Under tiden hör han barnen öfva sin julsång och får så för första gången se Charlotte, som moderligt utdelar kvällsvarden till sina syskon. Han blir föreställd för henne, hans hjärta flammar upp och han utbrister för sig sjelf: "O, finge jag evigt, evigt drömma, min hela själ invaggas ljuft af hennes röst!" De till Wetzlar bortbjudna ge sig af jämte Charlotte och Werther. Sophie öfvertalar sin far att gå bort till sina vänner på vinstugan. Albert kommer oväntadt hem, får se Sophie och ber henne icke röja hans ankomst. Han uppstämmer ett kärlekskväde om Charlotte och går. Scenen blir tom och man hör orkestern måla dansen i Wetzlar. Nu är det natt, och månljuset faller in i trädgården. Charlotte och Werther komma arm i arm tillbaka från balen. Han gör henne sin

kärleksförklaring, då man plötsligt hör fogdens röst, som ropar inifrån: "Albert har kommit hem, Charlotte!" Hon spritter till, och meddelar nu Werther, att hon lofvat sin mor innan hon dog att taga Albert till make. "Den eden skall du hålla", säger Werther, "men det blir *min* död!" Under utropet: "En annan hennes man!" rusar han bort och ridån faller.

Andra akten. Det är i september samma år. Man ser en öppen plats i byn Wetzlar, kyrkan i fonden, prestgården till venster och en vinstuga till höger. Det är söndag, och pastorn skall i dag fira sitt guldbröllop. Charlotte och Albert, som nu äro gifta sedan tre månader, bege sig till kyrkan jemte åtskilliga andra. Werther, som också kommer dit, har sett det äkta paret och utbrister för sig i ett kväde: "Blott *jag* skulle ha älskat dig!" Han faller ned på en bänk förtviflad. Albert kommer ur kyrkan och får se Werther. Han säger honom, att om Werther också en gång haft tycke för Charlotte, så förstår han dennes känslor. Werther förklarar, att han icke mer tänker på henne, och att, om han hyser någon känsla för henne, så är det endast ren vänskap. Sophie kommer in och bjuder till aftonens dans. Werther blir ensam. "Jag bör, jag måste fly", utropar han, och får i detsamma se Charlotte, som kommer ur kyrkan. Han gör henne på nytt sin kärleksförklaring, men hon svarar blott, att hon ej är fri, att han måste fara. (Hon bjuder honom komma åter till jul under uppmaningen: "Var god, var stark!" Werther blir åter ensam och öfverlägger, om ej det bästa medlet vore att tage sig sjelf afdaga. Han anropar Gud att kalla på honom. Sophie kommer utspringande och undrar, hvarför han icke kommer in. "För alltid farväl!" säger Werther och rusar bort. Sophie brister i gråt. Albert och Charlotte komma ut. "Werther har rest för alltiid", säger Sophie. "Ja, för alltid", upprepar Charlotte. "Han älskar!" utbrister Albert dystert. Ridån faller.

Tredje akten. *Första tablån.* Charlotte sitter julaftonen samma år i sitt rum och läser Werthers bref. Hon bäfvar för det sista af dem, i hvilket han säger att om han icke kommer dit till jul, så skall hon icke anklaga honom, utan darra! Sophie, bärande på julklappar till syskonen, kommer in. Hon ser Charlotte gråta och förstår anledningen. Hon ber henne komma hem till dem och går. Charlotte ber till Gud i en varm bön att stå henne bi i sin förtviflan. Just då kommer Werther in. Han hade tvekat i det längsta att resa, men nu är han dock här. Charlotte hämtar sig och Werther genomgår sina gamla minnen i hennes hem. Allt är som förr: böckerna och vapnen och allt. Hans öfversättning af Ossians sånger ligger kvar på clavecinen. Han förstår, att hon älskar honom, och röfvar af henne den första kyssen och fattar med ens situationen. "Jag i hans armar!" utbrister hon och försvinner. Nu har Charlotte dikterat hans dom, han säger farväl till världen och går. Albert kommer in, får se dörren öppen och ropar på Charlotte. Hon kommer in. Albert mottar af en tjänare ett bref från Werther, i hvilket denne ber att få låna hans pistoler, emedan han skall fara långt bort. Han befaller Charlotte att ge dem åt tjänaren, kastar brefvet på golfvet och går, uppfylld af svartsjukans kval. Sedan tjänaren gått med pistolerna, utropar hon, inseende hvad Werther ämnar begå: "Gud, tillstäd icke du, att jag kommer för sent!" och rusar ut för att hindra hans handling.

Andra tablån. Under ett mellanspel i orkestern får man se byn med kyrkan och byggningarna upplysta. Det är julafton. Charlotte skyndar med ilande hast öfver scenen.

Tredje tablån. Werthers arbetsrum. Han ligger döende på golfvet och en blodfläck vittnar om, att han skjutit sig i hjärtat. Charlotte kommer in och söker honom. Hon förskräckes vid åsynen af honom. "Du får icke dö!" utropar hon. Man hör barnens julsång genom fönstret från fogdens hem tvärs öfver gatan. Efter ett ömt farväl af Charlotte dör Werther i hennes armar. Man hör ånyo barnens glada sång, skratt och glädjerop. "Nu allt är slut!" utropar Charlotte och nedfaller afsvimmad.

Texten till denna opera borde benämnas "fritt efter Goethe", ty den håller sig i öfrigt vid sidan af originaldikten, romanen "Die Leiden des jungen Werther", till det mesta affattad i bref från Werther till hans vän Wilhelm, hufvudsakligen om hans förhållande till Charlotte (Lotte) och hennes hem.

Beträffande denna roman är bekant, att ämnet till den är hemtadt ur Goethes eget lif, från hans olyckliga kärlek till Charlotte Buff, hans vän Kastners trolofvade, men närmast från den unge Jerusalems öde, hvilken dödade sig af olycklig kärlek till sekreteraren Hergts fru. Af Kestner lånade denne med uppgift om "en förestående resa" den pistol, hvarmed han i sitt rum begick sjelfmord — alldeles i likhet med Werther i Goethes roman.

Librettisterna till Massenets opera ha i hufvudsaken, rörande förhållandet mellan Werther och Charlotte, hållit sig temligen nära till romanen. men ha i slutet gjort ett tillägg, i det de låtit Charlotte skynda till den döende Werther att söka rädda honom, att så medelst skulle beredas tonsättaren tillfälle att afsluta operan med en duett emellan dem. För att ge omvexling åt handlingen ha de också nyskapat ett par i första och andra akten uppträdande vänner till fogden, ett par komiska, om Bellmansfigurerna erinrande personer, som dyrka Bacchus och uppstämma en duett till hans ära. Ett lifvande element har ock tillskapats i Sophies person, Charlottes äldsta, 15-åriga syster. Anmärkas kan för öfrigt ett och annat tillägg eller frångående af romanens innehåll.

Om operetten.

(Forts.)

Såsom den siste utlöparen åf Hillerska skolan, hvilken förnämligast hade folkvisan till grund för sin verkan, måste för Wien räknas *Wenzel Müller* (1767—1835). Flere af hans kompositioner (såsom "So leb denn wohl, du stilles Hanus", "Wer niemals einen Rausch gehabt", m. fl.) ha blifvit populära folksånger. Hans efterföljare gjorde ingen lycka. Tiden var en annan; revolutionens storm- och blodsår hade kommit öfver Wien och Müllers lugna och solida musik passade ej nu. Det var en liten lättnad när *Nestroy*, då direktör för Karl-teatern, den 16 okt. 1858 bragte till uppförande Offenbachs "Förlofningen vid lyktsken". Framgången var stor och den lilla operetten gafs nära femtio gånger under säsongen, instrumenterad efter klaverutdraget, såsom det då brukades med andra af Offenbachs operetter. Först i maj 1862, då Offenbach sjelf uppträdde å dirigentpallen på Quaiteatern, spelades den efter originalpartituret.

Hofteatrarna i Berlin. Dresden, Hannover och andra följde Karl-teaterns exempel. Småningom, då Offenbach mer och mer närmade sig till kompositörerna af burleska, parodistiskt musikaliska "Possen", kommo operetterna till uppförande i Wien. I utmärkt textbehandling och dramatisk slagfärdighet med undvikande af all koloratur-förkonstling har man väl att söka den Offenbachska operettens allt mer stigande framgång, icke att förgäta de briljanta krafter af en Nestroy, Treumann, Marie Geistinger, Josephine, Gallmeyer o. a., som stodo till förfogande. Såsom ett intyg om dessa operetters framgång kan anföras att i Berlin "Pariserlif" gifvits 200 gånger och inbringat den nätta summan af 219,000 mark.

Då i Wien öfverallt sjöngs och dansades efter offenbachska melodierna började en der lefvande komponist af italiensk härkomst att spetsa öronen och lyssna på den nya musiken. Det var *Franz von Suppé* (född 1820 i Spoleto, död i Wien 1895), hvilken uppträdt som operakomponist och som teaterkapellmästare redan skrifvit talrika sångspel, "Possen" och folkpjeser i den gamla goda stilens genre.

Uppvuxen i den musikaliska klosterskolans stränga observans och utgången från Wien-konservatoriet som lärjunge af de ärevördige mästarne Sechter och Seyfried, försvor han sig med raskt beslut åt Offenbach. "Das Pensionat" (1860), "Die Kartenschlägerin" (1862), och slutligen "Zehn Mädchen und kein Mann" (okt 1862) visa Suppé redan i armarna på den fransyska grisetten. Suppé är kanske något kraftigare och gedignare än den franske läromästaren. Det graciösa, lustiga och skrattretande hos den tidens Offenbach blef honom främmande, likasom den specifika, med sina lätta dansrytmiska, stundom vemodiga Wienmelodien icke tillhörde hans egendomlighet. Han var italienare och hans nationalmelodier lågo honom om hjärtat; han samlade dem ifrigt och de intogo flere vackra platser i hans partiturer, som i allmänhet äro fast och grundligt utarbetade. Hans rika melodiska och rytmiska uppfinning känna vi till och behöfva blott påminna om hans "Fatinitza" (1876), "Boccaccio" (1879) och "Donna Juanita" (1880); alla först efter Strauss' första uppträdande.

Den specifika wiener-operetten begynner först med "Indigo" af *Johann Strauss* j:r (1825—1899), hvilken operett först uppfördes 1871 på Theater an der Wien. Hvad Johann Strauss beträffar hade han bakom sig en långvarig verksamhet som danskomponist innan direktör Steiner öfvertalade honom att försöka sig på det dramatiska området. Men äfven "Indigo" är ju ej annat än en samling dansmusik, om också ny, af mäster Strauss. När Strauss slog $^2/_4$ takt blef han länspliktig under Offenbach, blott i $^3/_4$ takt blef han suverän i sitt eget land. Valsen som lyrisk sångform hade vunnit ett temligen romantiskt, ja, dramatiskt drag. Med Strauss erhöll dansmusiken i operetten en framstående betydelse. Af hans operetter må här påpekas som mest bekanta: "Die Fledermaus" (1874), "Das Spitzentuch der Königin" (1880), "Der lustige Krieg" (1881), "Der Zigeunerbaron" (1885) och "Waldmeister" (1895). Suppés stora operetter bestå af samma blandning som Strauss', men Suppé var mera teoretiskt och grundligt bildad. Han utbildade finalen så kraftigt, att hvarje italiensk operakomponist kunde ha glädje deraf. I detta följde honom Strauss. Var Suppé specialist för marsch-finalen, så var Strauss det för vals-finalen. Operetten var och förblef i alla fall mest en sjungen dans.

Musikkorrespondens från Dresden och Stuttgart.

Nov. 1904.

II.

I "*Tannhäuser*" var fr. *Wittich*-Elisabeth den enda af de sceniska artisterna, undantagandes möjligen fr. *van der Osten* i herdegossens mindre betydande uppgift, som tillfredsställde högre anspråk. medan titelrollens innehafvare, förr engagerad härstädes och nu anställd vid Breslaus "Stadttheater", hvilken på affischerna figurerade under namnet *Matray*, deremot af kritiken kallas hr *Konrad*(!). med sin rätt imposanta apparation i spelet inlade en viss energi. Hans betydligt tremulerande stämma förrådde dock en betänklig brist på klangskönhet och säkerhet i tonträffningen. Ej heller den på grund af något olycklig maskering mera assyrer-konung än thüringsk landtgrefve verkande *Ernst Wachters* präktiga basröst är densamma som förut, ehuru denne äfven från Bayreuth väl dokumenterade sångare ännu befinner sig i sin bästa ålder. Tyvärr fick man vid förevarande representation ej beundra den af hr *Hagen* anförda orkesterns glänsande utförande af operans första akt i den s. k. Pariser-bearbetningen, enär man sett sig nödsakad att hålla sig till *Wagners* ursprungliga partitur med hänsyn till aftonens gäst.

Från öfriga i "Opernhaus" bevistade föreställningar må allenast antecknas, att såsom sådan, om ock i sin helhet mera lyckadt än den sistnämnde, återgaf jemväl hr *Brag* Konradin i *Nesslers »Trompeter von Säkkingen»*, hvarest Werner i *Kiess* hade en mycket tilltalande representant; vidare att vid sidan af fr:na *Calvé* och *Wedekind* — trots den tillfälliga sammanställningen naturligtvis "hors comparaison" med den celebra franska divan, hvilken i likhet med sitt i min senaste Berlin-korrespondens genom förbiseende ej relaterade uppträdande här blott gasterade en gång och då med sin utkorade "cheval de parade" — i titelpartierna utmärkte sig hr *Burrian* i *Bizets »Carmen»* och *Massenets »Manon»* genom en synnerligen vacker och välskolad tenor. Den senare operan dirigerades öfverlägset af hr *von Schuch*, nestorn bland teaterns hofkapellmästare . . . inalles består den sig, ej mindre än sin "namne" i den tyska riksmetropolen, med fem dylika!

Dresdens mycket populära — ej kungliga! — "Residenztheater" utvecklar en både liflig och mångsidig verksamhet, alltifrån det stora dramat till lustspelet och operetten. På dennas gebiet öfvervoro vi en lycklig representation af *Offenbachs* präktiga "*Blaubart*" ("Riddar Blåskägg") äfvensom premiären af *Carl Millöckers* "*Jung Heidelberg*", ett slags fortsättning på Meyer-Försters så framgångsrika pjes. Med sina student- och militäruppträden — till och med en manöver äger rum i stycket, hvarvid ett hundratal man paradera öfver den lilla scenen — är densamma ganska rolig och underhållande, men jemte många lyckligt funna situationer förekomma i hrr *Krenns* och *Lindaus* text åtskilliga menings- och smaklösheter; speciellt dialogen vimlar af de mest triviala studentvitzar och "kasernenhofblüten". Det ur tonsättarens musikaliska kvarlåtenskap sammanplockade potpourri, hvilket går under Millöckers namn, har endast enstaka nummer af verkligt värde att uppvisa, resten böjer sig till form och innehåll knappast öfver medelmåttan. Utförandet gick synnerligen flott öfver hela linien. Af damerna personifierade den intagande fk. *Martini* en stilig student och löjtnant, son af fursten med hans ungdomsflamma Käthie, på herrsidan var den unge lofvande tenoristen *Oskar Aigner* en ej mindre högkomisk kalefaktor, som genom omständigheternas tvång förpassas i kvinnokläder, än en utsökt charmant prins Saphir i "Blaubart". För den musikaliska ledningen borgade namnet *Rudolf Dellinger*, mest berömdt genom den förträffliga operetten "Don César", men tillika en ovanligt duktig operettkapellmästare, blef han vid denna sin recett-afton föremål för publikens lifliga erkännande, framför allt af hans verksamhet vid "Residenztheater".

I *Stuttgarts* provisoriska, ej vidare stora Thalia-tempel, hvilket än så länge får ersätta den 1902 nedbrunna hofteatern, uppföras operor allenast fyra gånger i veckan. Undert. hade här blott tillfälle att bevista en föreställning af *Hugo Wolfs* komiska opera "*Der Corregidór*". Den efter en novell af Pedro Alarcón af *Rosa Mayreder* författade libretten är fängslande och särskildt såsom sedemålning intressant, men torde i likhet med musiken vunnit på en del förkortningar. Att döma af första åhörandet, har kompositören åstadkommit ett fint och originelit arbete, ehuruväl han i sitt enda verk för scenen råkat erhålla ett för sin afgjordt tragiskt anlagda natur, som måhända förklarar, att han ej mindre "con amore", än med sannskyldigt mästerskap behandlar det satiriska elementet, strängt taget främmande ämne. Också har Wolfs opera ej ens i hans hemland, Österrike, lyckats vinna mer än en "succès d'éstime".

Återgifvandet å "Interimstheater" med "speltenoren" *Felix Decken* och fk. *Sutten* i de begge hufvuduppgifterna, corregidoren (= ståthållaren) don Eugenio de Zuriga, en ömklig pultron, hvilken gör fullkomligt fiasko i sina försök att agera don Juan, samt den lika förföriska, som käcka och trofasta mjölnarhustrun Frasquita, lät alla operans förtjenster komma till sin rätt. I alkaldens musikaliskt jem-

förelsevis obetydliga, men för dansk gemytlighet väl lämpade parti uppträdde en son af vårt lilla sydvestliga naboland, *Emil Holm*. Elev af Fritz Arlberg och förut tillhörande kgl. teatern i Köpenhamn, har denne framstående bassångare, om hvars "oeuvre" bortåt hundra roller bära vittne, i Tyskland skapat sig en vacker karriär. Jemte honom tillhöra hans landsmaninna, fr. *Ingeborg Zinck* och norskan fk. *Elisa Viborg* würtembergska hofteaterns förnämsta artister, den förra densammas Brünhilde och Isolde, den senare dess Elsa och Elisabeth.

Anteros.

Musikpressen.

På Elkan & Schildknechts förlag har utkommit:

För piano, 2 händer:

Teilman, Christian: En moders bön. Largo. Pris 75 öre.

Finn, Bolt: Den store hvide Flok. Parafras. 1 kr.;

Serrander, S.: Hem-Marsch från skyttegillet. Pris 60 öre;

För violin och piano:

Myrberg, A. M., Polonaise. Pris 75 öre.

för violin, flöjt eller klarinett:

Nyaste Dans-Album. 2:a Häft. Pr. 1 kr.;

För en röst med piano:

Ebba Brahes klagan. (c—e.) Pr. 50 öre.

Teilmans "Largo" är ett enkelt, sångbart stycke, med melodien till en del varierad med brutna ackord. "Den store hvide Flok", norsk folkmelodi, upptecknad af M. Lindeman och harmoniserad af Grieg, är den vackra sång för solo och kör, som man känner från våra körkonserter. Den omvexlande parafrasen öfver den är ej särdeles svårspelt. — Myrbergs "Polonaise" för violin och piano är tillegnad violinisten fröken Naima Stjernspetz, bekant genom biträde på konserter. Det lifliga, ej svåra stycket låter sig väl höras. — "Dans-Album" för violin, flöjt eller clarinett innehåller 25 stycken valser, fransäser, polkor, menuetter, polskor m. m. — Sången "Ebba Brahes klagan" är i gammal, enkel stil. Vi ha hört, att den i decennier varit efterfrågad, nyligen återfunnen och nu utgifven.

Musikbref från Göteborg.

Fru Charlotte Wiehe Berény gaf d. 23 nov. en andra visafton i Handels institutets sal, som denna gång var till sista plats fylld af en ytterst distinguerad publik. Hela första afdelningen af det i tre delar indelade programmet gick spårlöst förbi; i andra afdelningen funnos redan ett par nummer, såsom "Lille Merry" af Ch. Kjerulf samt negervisan Bedelia, som slogo an, men tredje afdelningen blef en fullkomlig succès, och man får också säga, att "My old Banjo" af W. Loomis, "J'suis bête" af B. Charton och Brahms' "Ach Mod'r ich well en Ding han" gjordes med en oemot ståndlig komik. Man skulle önskat, att de flesta af de båda första afdelningarnes platta och banala texter till triviala melodier varit utbytta mot visor i tredje afdelningens stil; man skulle då kunnat tänka tillbaka på denna afton såsom en verklig högtidsstund af uppfriskande godt humör. Berénys ackompanjemang var nu som förra gången påpassligt och elegant.

Herr Martin Knutzen från Kristiania gaf d. 24 nov. inför fullsatt salong en konsert i Handelsinstitutets sal. Den bekante norske pianisten spelade: Bach-Liszt: Fantasie och Fuga G-moll, Beethoven: Sonata Appassionata, Chopin: Fantasie F-moll, Mazurka op. 68 n:o 1 och därpå Etude op. 25 n:o 11, Grieg: Tre Slåtter op. 72, Agathe Backer Gröndahl: Två konsertetuder (B-dur och Des-dur) samt Schubert-Liszt: Erlkönig. Herr Knutzens förnämsta styrka ligger i en mycket högt uppdrifven teknik, som ej ens i de svåraste saker någonsin sviker. Hans spel är i allmänhet mycket klart, men hans ton är något torr och hård, hvilket gör, att föredraget i längden verkar monotont. Att under sådana förhållanden tolkningen af Chopin ej ligger för honom, kan ej förvåna. Bachs fuga framfördes mycket distinkt, men uppfattningen af Beethovens sonat var rätt egendomlig. Fru Gröndahls konsertetuder gjordes kanske bäst och Erlkönig spelades med mycket lif och fart. En ung dansk sångerska, fröken Emmy Mogensen, medverkade med några sånger af Fr. Rung, Sjögren och Brahms. Utförandet af dessa visade, att fröken M. ännu är allt för litet utbildad för att uppträda på konsertestraden. Den höga sopranstämman klingar alltför skarp i höjden, pianoställen få en tydlig näsklang, textuttalet är bristfälligt m. m. Hon ackompanjerades smakfullt af fröken Rachel Tonning.

Den 27 nov. gaf hr Knutzen en andra konsert, hvarvid hans program utgjordes af: Tschaikowsky: Sonat för piano G-dur, Chopin: Op. 60, Barcarole, och op. 44, Polonaise, Agathe Backer-Gröndahl: Op. 61, Præludium och Grand Menuet, Sibelius: Impromptu samt Leschetizky: Tarantella. Samma osvikliga teknik och briljanta spel utmärkte äfven denna afton, men tyvärr äfven samma brist på omvexling i utförandet. Denna gång hade herr K. skaffat sig medverkan af violinisten herr Arve Arvesen, som, ackompanjerad af fröken Rachel Tonning, spelade "Le tombeau" af Leclair samt tillsammans med konsertgifvaren Griegs vackra, sprittande sonat för violin och piano, C-moll. Vi kunna ej underlåta att nämna, att herr A. hade en olycklig afton. Hans i sonaten ganska lifliga spel störddes alltsomoftast af gnisslande biljud, och tonen på G- och D-strängarne var så glanslös, att man hade svårt att höra den öfver pianostämman. Dessutom var renheten ej alltid osviklig. Vi ha ej förut haft tillfälle höra herr A. och antaga derför, att han varit särskildt indisponerad denna afton, då vi veta, att han är väl tagen af vår publik.

Den 25 och 30 nov. ha upptagits af visaftnar af fru Cally Monrad under medverkan af herr Eyvind Alnæs.

Fru M:s föredragningskonst är mycket stor och hennes förmåga att framdraga hvarje sångs innersta innehåll beundransvärd. Hon är en af den moderna intimitetens och realismens förnämsta representanter. Att med så små röstmedel kunna åstadkomma så gripande effekter, vittnar högt om hennes dramatiska förmåga. Hon sjunger ett sällsynt väl utfördt legato, men hennes röstutbildning i öfrigt är tyvärr bristfällig, och att döma efter en jemförelse mellan stämmans välljud vid fru M:s konserter här i våras och nu, finnes anledning befara, att sångsättet menligt inverkar på hennes röst. Begäret att utdraga största möjliga stämning ur en sång, förleder ej sällan fru M. att taga alltför långsamma tempi, hvilket verkar tröttande. I de moderna sångerna kan detta tillvägagångssätt vara på sin plats, ja, till och med verka förhöjande, men i äldre, isynnerhet i Schuberts sånger, verkar det störande. Fru M:s program omfattade vid hvardera konserten 15 sånger, och följande tonsättare voro representerade: Kjerulf, Alnæs, Grieg, Stenhammar, Sjögren, Sibelius, Schumann och Schubert. Herr Alnæs presterade ett ytterst fint ackompanjemang, och hans kompositioner utmärkte sig för mycken skönhet och stämning. Salongen, K. F. U. M:s sal, var vid båda konserterna fullsatt och bifallet mycket lifligt,

H—t.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern. Nov. 24 R. Wagner: *Tannhäuser* (Elisabeth: Fru Maikki Järnefelt, gäst: Tannhäuser: hr Menzinsky.) — 26 Leoncavallo: *Pajazzo* (Canio: hr Menzinsky, Tonio, Beppe: hrr Forssell och Malm); Adam: *Nürnbergerdockan.* — 27 *Första populära symfonimatinén.* 1. Bach-Abert: Preludium och fuga; 2. Beethoven: Symfoni n:o 6 (Pastorale); R. Wagner: a) Förspel och »Isoldens Liebestod» ur »Tristan och Isolde»; b) Kaisermarsch; kl. 7,30 Auber. *Kronjuvelerna.* — 28 Verdi: *Aida.* — 30 R. Wagner: *Den flygande Holländaren.* — Dec. 1, 3 Jules Massenet: *Werther*, lyriskt drama i 3 akter af Ed. Blau, Paul Milliet och Georges Hartmann. Öfvers. af

Sven Nyblom (Charlotte, Kätchen, Sophie: fruar Hellström, Wallgren och frk. Hesse; Werther, Albert, Fogden, Schmidt, Johan, Brühlman: hrr Ödmann, Oscár, Grafström, Ericson, Stiebel, Strömberg.) — 4 R. Wagner: *Lohengrin*. — 5 *Konsertafdelning* (hr Forssell); Méhul: *Josef i Egypten* (Jakob: hr C. F. Lundqvist; Josef, Simeon, Utobal: hrr Malm, Nyblom, Stiebel; Benjamin: fru Jungstedt.) Afskedsrecett för hr Carl Fredrik Lundqvist.

Östermalmsteatern. Nov. 24 Franz Léhar: *Slovakerna*. — 25, 26 F. v. Suppé: *Boccaccio* (Boccaccio: hr Allum!) — 27—30, dec. 1, 2 C. Millöcker: *Trollslottet*. — 3, 4, *Den ondes besegrare*. Romantiskt skådespel i 5 akter af Overskou, med körer, melodramer och kupletter. (Maria, Batli, Veronica: frk:na Falk, R. Grünberg, fru Grönberg-Rove; Osvald, Josef, Blasius, Damian, Asmodeus: hrr Sernqvist, Schücker, Ringvall, Ullman, A. Svensson. — Nov. 27, dec 4 *Värmländingarne* (matiné).

Vetenskapsakademien. Nov. 23. 24 Tor Aulins och Wilh. Stenhammars 3:e Sonatafton (ser. 1 och 2): Beethoven: Op. 24, F-dur. op. 47, op. 96, G-dur. — 29 *Kammarmusikafton* af frk. Agda Lysell. Biträdande: fru Munthe-Sandberg, hr N. Zedeler.

Musikal.-akademien. Nov. 30 *Visafton* till luta af hr Knut Nyblom.

Oscarskyrkan. Nov. 29 Cæcilia-körens 3:e konsert. Solister: fruar D. Afzelius-Bohlin. Mally Ericsson-Högberg. operasångaren H. Malm, hrr J. Husberg, O. Rolf och Th. Wickbom. Orgelackommanjatör: hr O. Ohlsson. Dirigent: hr Er. Åkerberg.

Katarina kyrka. Dec, 4 *Konsertföreningens 1:a Folkkonsert*. Solist: frk. Ebba Björkbom. Dirigent: hr. Tor Aulin.

Med ett förnyadt återgifvande af "Tannhäuser" tog fru Järnefelt och hennes man farväl af oss och återreste till sitt hemland. En vecka därefter gafs säsongens första nyhet på operan, Massenets "Werther", som dock ej lockade fulltalig publik. För det "lyriska dramats" text ha vi här förut redogjort. Musiken är ej i högre grad rik på motivisk uppfinning men saknar ej flere melodiskt anslående partier och röjer i instrumentationen den franske mästaren. I den mattare första akten kan påpekas Werthers inträdessång till naturens lof och duetten mellan honom och Charlotte, månskensintermezzot samt musiken som man hör från byn. Andra akten har litet komisk musik i de båda supbrödernas duett, något malplaceradt ackompanjerad af kyrkorgeln, och dessutom ett och annat i de framträdande hufvudpersonernas sångpartier, som fängslar. Bästa musiken innehåller i tredje akten Charlottes monolog vid läsningen af Werthers bref och dennes sång till Ossians vers samt det symfoniska mellanspelet till andra tablån med det vackra vinterlandskapet, en musik som skildrar Charlottes förtviflan då hon skyndar till Werther i afsikt att rädda honom från döden.

Främst af de uppträdande voro hufvudpersonerna fru Hellström och herr Ödmann, båda utmärkta framställare af Charlotte och Werther. Äfven Sophie och Albert hade goda representanter i frk Hesse och hr Oscár. Uppsättningen var stilfull och vacker, särskildt det nämnda vinterlandskapet förträffligt. Operans framträdande nu var litet ogynnsamt strax efter fru Järnefelts och före fru Fleischer Edels gästspel. Vår musikpublik bör dock intressera sig för att, utan att låta skrämma sig af kritiken, göra bekantskap med detta verk af Massenet och bevittna sina favoriters, fru Hellströms och hr Ödmanns, nya triumfer i sina roller. Premiärpublikens bifall var rätt lifligt.

Den första af de förebådade symfoni-matinéerna på operan har ägt rum för nästan fylld salong. Programmet upptog först den här förut gifna Abertska orkester-bearbetningen af Bachs stora orgelfuga i G-moll, förenad med en koral och preludium, en särdeles storslagen och högtidlig komposition. Vidare bjöds på mera bekanta saker, Beethovens "Pastoral"-symfoni och Wagnernummer. Publiken hyllade med rikt bifall dirigenten, hr Henneberg och, som det tycktes, än mera hofkapellet, som spelade utmärkt, trots att det inlagt protest mot dessa matinéer, som ökat dess förut stränga tjänstgöring och taga i anspråk en tid som många medlemmar behöfva för välbehöfligt inbringande lektioner. En del af dessa konserters inkomst tillfaller dock kapellets pensionskassa.

Vid Carl Fredrik Lundqvists afskedsrecett var naturligtvis salongen fullsatt af en publik, som än en gång ville höra den populära sångarens härliga stämma och tacka för den mångåriga njutning "Lunkans" sång skänkt operapubliken. Han hade valt Jakob i Méhuls "Josef" till afskedsroll och blef under aftonen mångfaldigt hyllad. Efter operans slut fick han mottaga sex stora lagerkransar, framburna af operachefen Burén, hofkapellm. Henneberg, hr Sellergren, o. a. å styrelsen, hofkapellets, kamraters m. m. vägnar. Inropningarne till slut ville aldrig upphöra och hyllningen besvarades med rörelse af dess föremål, som slutligen utbragte ett lefve för "det sköna och ädla i lifvet." Föreställningen inleddes med en konsertafdelning, upptagande uvertyren till "Wilhelm Tell" och sånger med orkester af Martini ("Plaisir d'amour") och Berlioz ("Le jeune pâtre breton") samt Grieg ("Den bjergtekne" och "En svane"), förtjenstfullt sjungna af hr Forsell. Konungen, kronprinsen, Prins Carl med gemål samt prins Eugen bevistade föreställningen och deltogo varmt i hyllningarne af den gamla operasångaren.

Redogörelsen för Östermalmsteaterns prestationer måste uppskjutas till följande nummer.

Vid fortsättande af november månads konsertrevy ha vi att nämna ett par här nyuppträdande sångerskor, den danska frk. Emmy Mogensen och den svenska fru Nanny Varenius, båda med soaréer på Vetenskapsakademien. Med ståtliga, för scenen lämpliga, figurer förenade båda rätt duktiga sopranröster. Någon större mångsidigare konstnärlighet ådagalades ej genom soaréprogrammen. Fröken Mogensen sjöng en aria ur Du Puys "Ungdom og galskab" (på senare år uppförd i Köpenhamn) samt sånger af Fr. Rung, Sjögren, Peterson-Berger, Körling, Brahms, Vidal, Delibes och Violettas aria ur "Traviata", som dock kräfver en mera utbildad sångkonst. Publiken skänkte den för öfrigt behagliga sångerskan sitt bifall. Fru Varenius, som gjort sångstudier i Tyskland för prof. Hey, hade likasom frk. Mogensen rätt stort auditorium. Hennes program upptog sånger af Tschaikowsky, Brahms, Backer Lunde, Wilh. Stenhammar, Peterson- Berger, Hugo Wolf och Hugo Kaun. Hr Adolf Wiklund, som ackompanjerade, biträdde med egna, moderna och mindre betydande pianokompositioner, "Impromptu" och "Melodie", samt Chopins Fiss moll- Polonaise, spelad efter noter med något hårdt föredrag.

K. F. U. M-kören, under dir. Hugo Lindqvists ledning, hade stor och tacksam publik på sina konserter i Musikaliska akademien och i Oscarskyrkan, delvis med samma program på båda. Goda röster, äfven för soli, god sammansjungning samt nyansering gjorde dessa konserter mycket njutbara. I Norge skördade ock kören stort bifall förra sommaren. Programmen ha vi nu ej utrymme att meddela och måste för öfrigt till följande nummer uppskjuta konsertrevyens fortsättning.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Vid nu inträffade gästuppträdande af den tyska operasångerskan fru Fleischer-Edel kommer hon att låta höra sig d. 9 d:s som Elisabeth i "Tannhäuser", 11 dec. som Elsa i "Lohengrin", 12 dec. som grefvinnan i "Figaros bröllop" samt 14 dec. (10:e abonnemangsföreställningen) som Sieglinde i "Valkyrian".

Musikaliska akademien hade den 24 nov. ordinarie sammanträde under ordförandeskap af vice præses justitierådet Karl Silfverstolpe. Vid sammanträdet föredrogs en af bibliotekarien d:r M. Boheman afgifven berättelse öfver hans med anslag af statsmedel förliden sommar företagna resa i utlandet.

Vidare anmäldes gåfva till akademiens bibliotek från hr C. Th. Flodman, Motala, bestående af handskrifna tonsättningar af Haeffner m. fl.

Musikaliska konstföreningens ordinarie sammankomst ägde rum den 30

november i Musikaliska akademien. Sedan revisionsberättelsen upplästs och ansvarsfrihet för 1903 års förvaltning meddelats, företogos föreskrifna val, hvarvid nuvarande ledamöter och suppleanter i styrelsen och i inköpsnämden återvaldes. Till granskare af inlämnade arbeten återvaldes hrr professor F. Neruda, professor C. Reinecke och hofkapellmästaren C. Nordqvist. Vidare meddelades, att då vid förra året utlyst täflan icke någon inlämnad komposition vunnit granskarnes gillande, har styrelsen inköpt två arbeten i manuskript, nämligen Sonat n:r 2 (A-dur) för piano af Emil Sjögren, och "Om lyckan", tondikt för orkester (i arrangement för piano) af Bror Beckman, hvilka tonsättningar lämnats till tryckning och komma att, såsom utdelning för år 1904, inom närmaste framtiden tillställas föreningens ledamöter.

K. teaterns aktiebolag. Af den af de utsedda revisorerna, G. Dryséu och J. May, afgifna berättelse öfver k. teaterns räkenskaper och förvaltning under spelåret 1 juli 1903—30 juni 1904 vid den senaste bolagsstämman framgår, att inkomsterna för året varit 800,346 kr. 20 öre och utgifterna 796,552 kr. 88 öre. Öfverskottet, 3,793 kr. 32 öre, har afförts å den från spelåret 1902—1903 balanserade förlusten, 33,430 kr. 74 öre.

Inkomsterna under spelåret ha varit: anslag 120,000 kr., recettmedel 465,849 kr. 74 öre, hyror 132,500 kr., räntor 40,624 kr. 16 öre, diverse inkomster 41,372 kr. 30 öre.

Utgifterna äro fördelade sålunda: aflöningar 491,158 kr. 13 öre, tjänstgöringspängar och arfvoden 109,561 kr. 38 öre, öfriga omkostnader 135,387 kr. 88 öre, honorar till kompositörer, författare och öfversättare 8,930 kr. 13 öre, pjäser, roller, musikalier och instrument 4,186 kr. 24 öre, tillfälliga engagement 47,329 kr. 12 öre.

Bolagets ställning den 30 juni 1904 utvisar: tillgångar 347,404 kr. 1 öre, däraf balanserad förlust å verksamheten under spelåret 1901—1902: 29,637 kr. 42 öre, samt skulder 347,404 kr. 1 öre.

En folkkonsertkör har nyligen bildats härstädes genom sammanslutning af åtskilliga för musikens populärisering intresserade krafter. Kören, som räknar ett 60-tal valda röster, ämnar till låga biljettpris gifva större folkkonserter i hufvudstaden, oftast med pianoackompanjemang, någon gång med biträde af orkester, hvarjämte den understundom kommer att medverka vid Borgarskolans litteratur- och musikaftnar. Körens repertoar upptager sådana af musiklitteraturens större alster, som med högt konstvärde förena tillräcklig enkelhet och klarhet för att kunna fattas äfven af den mindre musikbildade åhöraren. Företrädesvis äro lämpliga nordiska körverk afsedda att framföras, och särskild uppmärksamhet kommer att ägnas åt texternas beskaffenhet.

Körstyrelsen, hvari Borgarskolans föreläsningsinspektor fungerar som ordförande, utgöres för öfrigt af följande personer: grefvinnan Mathilda Taube, född Grabow, lektor K. A. Melin, d:r Axel Karlfeldt samt såsom delegerade för sångkören, fröken E. Brandström, fröken Alida Valentin, kand. Einar Bergström och läroverkskollegan A. G. Hauffman. Körens dirigent är d:r Karl Valentin.

Wilh. Stenhammar skall under närmaste tiden spela i Berlin tillsammans med en af stadens förnämsta stråkkvertetter, då bl. a. utföres en violinkvartett af henom.

Charpentiers »Louise», den bekanta operan, som i maj förra året först här uppfördes å Svenska teatern, repeteras för närvarande vid Östermalmsteatern och kommer att gifvas på nyåret med fröken Lilly Walleni i titelpartiet och hr Birger Schücker som Julien. Vidare repeteras Lecocqs ej sedan 1883 gifna operett "Både hjärta och hand" samt en för Sverige ny operett af Planquette, kompositör af "Cornevilles klockor", benämd "Surcouf".

En ovanligt lyckligt debut gjorde den 21 sistlidne oktober en ung, från Stockholm bördig och i musikvärlden härstädes icke alldeles obekant tenorsångare, hr Gustaf Bergman, i Museums konsertlokal i München. Han har studerat för professor Bellwitt i Frankfurt a/M och Vidal i Milano och hans studier resulterade nu i en framgång, som, att döma af ett berömmande uttalande i Münchener Tageblatt, väl kan sägas innebära de bästa löften för framtiden.

Programmet upptog sånger af Schubert Richard Trunk och Hugo Wolf, valda med smak och musikaliskt förstånd. Den unge sångaren eröfrade genast åhörarnes hjärtan med sin sköna, insmickrande, mjuka och böjliga tenorröst, som klingade silfverklar och lika jämnt utbildad i alla lägen. Föredraget och konstnärens uttal af texten, hvilken i de flesta fall återgafs ur minnet, voro nära nog otadliga och burna af en fin konstnärlig känsla.

Barytonisten Henry J. Norris, som den 21 nov. i Vetenskapsakademiens hörsal gaf en soaré, skulle omedelbart derefter afresa på en studieresa till Tyskland, hvarifrån han torde återvända om ett år, för att verka som sånglärare och konsertsångare här i hufvudstaden.

Jönköpings nya teater invigdes högtidligen d. 2 dec. Efter en af teaterbolaget gifven festmiddag vidtog kl. ½ 8 invigningsföreställningen. Andra Göta artilleriregementets musikkår spelade en festmarsch, hvareftar en prolog upplästes af dir. Selander. Prologen var författad af bankkamrer Hultqvist. Derefter gafs "Bröllopet på Ulfåsa". Föreställningen bevistades af en högtidsklädd publik, som till sista plats fyllde den nya salongen.

Från andra land.

Pietro Mascagnis efterföljare som direktör för Rossini-konservatoriet i Pesaro är nu ändtligen, efter 2 års sökande, funnen. Det är kompositören Zanolla, som hittills varit direktör för konservatoriet i Parma och hvars första arbete för scenen, "Hosianna", i nästa månad skall uppföras i sistnämnda stad.

Dödsfall.

Serpette, Gaston, fransk tonsättare, bekant och ansedd operettkomponist, f. 4 nov. 1846 i Nantes, död i Paris den 3 nov. af hjärtlidande. S. var elev af konservatoriet, särskildt af Ambr. Thomas och vann 1871 "Prix de Rome". Från 1874 har han komponerat ett 30-tal mycket populära operetter: "*La branche cassée* (1874), *Le manoir de Pic-Tordu, La moulin du Vert-Galant, La petite muette* (1877), *La princesse Fanfréluche, Le nuit de Saint-Germain, Rothomago* (operaféeri, tillsammans med andra) *Madame de Diable* (opera-féeri, 1882), *Le chateau de Tire-Larigot* (1884), *Le Petit Chaperon rouge, Adam et Eve, Le Gamin de Paris, La Lycéenne, La Demoiselle du téléphone, La Bonne du chez Dural, Chiquita, Le Carnet du Diable, Le Carillon* m. fl.

Till textförfattare hade han män sådana som Crémieux, Nuitter, Meilhac, Ernest Blum, Feydeau, Antony Mars, Paul Ferrier, Maurice Ordonneau m. fl.

Hvarjehanda.

Ett bonmot af Auber. Alfred de Musset förmådde endast långsamt och med möda skapa sina verk, när så tidigt hans unga genies raska ström var utsinad. Planerna till sina dramer bar han länge inom sig och gick sent till deras utarbetning, ofta icke alls. "Nå, hur går det med ert nyaste arbete?" frågade honom en bekant, då han en dag mötte Musset i sällskap med Auber. "Åh jo, det går framåt", svarade "Rolla"-skalden. "Ja", inföll Auber skrattande, "han har redan mellanakterna färdiga".

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.

Kammakaregatan 6, I tr. öfv. gården.

Frans J. Huss.

OBS. OBS.

Svensk Musiktidnings Expedition

är från 1 Oktober

Kammakaregatan 6

1 tr. upp öfver gården.

På C. W. K. Gleerups i Lund förlag har i bokhandeln utkommit:

Kyrkosångens Vänners samling af

Koral-Preludier

byggda på koralmotiv, utg. af

G. T. Lundblad.

1:a häft. 1 kr. 50 öre, 2:a häft. 2kr.

3:e häftet under arbete.

Kurs i plastik samt undervisning i sång

efter den italienska sångmetoden i förening med **instuderande af roler,** med särskildt afseende fäst vid frasering och diktion, meddelas af

SIGNE HEBBE,

Sturegatan 24, Stockholm.

Eleganta Permar

till *Svensk Musiktidning* finnas till salu uti flera färger. Pris kr. 1,50, hos A. F. Högbergs bokbinderi, Davidbagaresgata N:o 22—24.

Festmarsch

för piano af

Gustaf Hägg.

Denna vackra och ståtliga marsch finnes nu att tillgå i godtköpsupplaga à

50 öre.

Svensk Musiktidnings förlag.

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad. — 24:de årgången. — *För hvarje musikaliskt hem, utgifves 1904 efter samma plan som förut, innehållande* ***populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter*** *med* ***biografier*** *etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris* ***5 kronor*** *pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å* ***Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården,*** *i* ***bok- och musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor.* ***I landsorten*** *prenumereras bäst å* ***posten.***

Obs.! *Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklifvet är högst och rikast utveckladt. Svensk Musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklifvet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Norges, Finlands och Danmarks hufvudstäder, utförliga biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m. Musikbilagan innehåller verkligt god musik.*

En nyreparerad Dubbel-pedalharpa

i godt stånd säljes billigt.

Adress: **Postbox N:o 4. Lund.**

(G. 16496).

Pianomagasin.

Svenska Pianinos: Största lager från J. G. Malmsjö, Kongl. Hofleverantör, S. Andersson, Bergqvist & Nilsson, I. P. Löfberg & C:o, Stavenow & C:o m. fl.

Utländska Pianinos: från G. Schwechten, Steinweg Nachf. och Uebel & Lechleiter.

Flyglar: från J. G. Malmsjö, Steinweg Nachf. m. fl. — **Orglar:** från Mason & Hamlins verldsberömda firma.

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Gust. Petterson & C:o,

13 Malmskilnadsgatan 13, Stockholm.

J. G. MALMSJÖ, PIANOFABRIK

Kongl. Hofleverantör

GÖTEBORG

Etablerad 1843

Begagnade instrument tagas i utbyte. Bekväma afbetalningsvilkor.

Den *enda* svenska Pianofabrik, som vid mångfaldiga täflingar *alltid* erhållit *högsta* priset.

Talrika intyg från framstående musici och konstnärer.

GULDMEDALJ »för utmärkta flyglar och pianinos»

Göteborg 1891 Malmö 1896 Stockholm 1897

ensam bland svenska pianofabriker.

Inalles *21 första pris*

A.-B. Skandinaviska Orgel & Pianofabriken

(f. d. Skandinaviska Orgelfabriken)

Grundad 1865

rekommenderar sin tillverkning af **Orglar** för kyrkor, skolor och hemmen samt **Pianinon.**

Obs.! Uteslutande **svensk** tillverkning och följaktligen af utmärktaste och solidaste beskaffenhet.

Priskurant på begäran. Alla förfrågningar besvaras omgående.

Utställning & kontor Mästersamuelsgatan 32 Stockholm.

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris endast kontant å expeditionen.

INNEHÅLL:

Jules Massenet (med porträtt). — Katharina Fleischer-Edel (med porträtt) — »Werther», lyriskt drama i 3 akter, efter Goethe af Ed. Blau, Paul Milliet och Georges Hartmann. Öfvers. af Sven Nyblom. Musik af Jules Massenet. Textinnehåll — Om operetten (forts.) — Musikkorrespondens från Dresden och Stuttgart II af Anteros. — Musikpressen. — Musikbref från Göteborg af H—t. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten. — Dödsfall. — Hvarjehanda. — Annonser.

Walinders Tryckeri Aktiebolag, Stockholm 1904.